

- al vanaf 1980 bezig voor een beter milieu -

Aan: de Raad van de gemeente Boxmeer
Postbus 450
5830 AL Boxmeer

Ons kenmerk : SvD1901
Uw kenmerk : -
Trefwoord : ruimtelijke ordening
Onderwerp : zienswijzen op ontwerp-
bestemmingsplan 'Buitengebied 2018'

Boxmeer : 22 januari 2019

Geachte Raad,

Op 12 december 2018 hebben burgemeester en wethouders van Boxmeer het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied 2018 ter inzage gelegd. Wij hebben het bestemmingsplan en de bijbehorende milieueffectrapportage bestudeerd en bieden u hierbij onze zienswijzen aan.

Bij het bestuderen van het ontwerpbestemmingsplan stelden wij onszelf de volgende vraag: beschermt dit bestemmingsplan het milieu en de bos- en natuurgebieden in de gemeente Boxmeer op de juiste wijze? Daarbij hanteerden wij de volgende zes uitgangspunten:

1. minder beesten;
2. géén mestbewerking;
3. géén lelieteelt;
4. géén boomteelt in beekdalen;
5. duurzame locaties voor duurzame energie;
6. gelegenheid voor volkstuinjes rond dorpskernen.

Deze uitgangspunten hanteerden wij ook bij het bestuderen van het voorontwerpbestemmingsplan. Op 24 juni 2018 stuurden wij het college onze opmerkingen, waarop het college bij brief van 24 oktober 2018 reageerde. Onze brief aan het college en de reactie van het college vindt u op onze website www.mlv.nl/acties. Kenmerkend voor de reactie van het college is een gefragmenteerde in plaats van een integrale benadering. Deze benadering draagt helaas niet bij aan de bescherming van de natuurwaarden en het leefmilieu in de gemeente Boxmeer. Bij een integrale benadering wordt naar alle aspecten van een regeling gekeken: de klimaat-impact, de gevolgen voor de biodiversiteit, de kwaliteit van ons landschap, de belevingswaarde voor de inwoners, de luchtkwaliteit, de bodemkwaliteit, de gevolgen voor zowel de kwaliteit als de kwantiteit van ons watersysteem, etc. De gefragmenteerde benadering heeft ertoe geleid dat het ecosysteem in ons buitengebied op omvallen staat.

Deze brief graag digitaal, onder vermelding van ons kenmerk, beantwoorden.

secretariaat:
Beerseweg 10
5451 NS Mill
www.mlv.nl

secretaris : Jan Reijnen
telefoon : 0485-451071
IBAN : NL85TRIO0197910130
e-mail : secretariaat@mlvc.nl

1. Minder beesten

Zoals wij al schreven in onze brief aan het college, zijn wij van mening dat minder beesten de enige oplossing is voor de milieuproblematiek in onze regio. De negatieve effecten van de intensieve veehouderij op water, bodem, lucht, natuur en volksgezondheid zijn inmiddels zo groot dat andere (technologische) oplossingen niet langer aan de orde zijn. De stalderingsregeling uit de Verordening ruimte Noord-Brabant is een eerste stap in de goede richting maar zou niet de enige stap moeten zijn.

Het college vindt het echter niet wenselijk om een gemeentelijke stalderingsregeling in het bestemmingsplan op te nemen. Sturing op gemeentelijke schaal betekent volgens het college dat er voor ondernemers weinig of soms zelfs geen ontwikkelingsruimte meer aanwezig is. En dat zou de transitie naar een zorgvuldige veehouderij belemmeren. In de toelichting op het ontwerpbestemmingsplan schrijft het college dat een gezonde agrarische bedrijfsvoering ook in de toekomst de pijler van het buitengebied blijft. Het college ziet mogelijkheden voor schaalvergroting door het afnemende aantal agrariërs (pagina 12) en vindt dat de dieraantallen best mogen toenemen, als de stikstofuitstoot maar niet toeneemt (pagina 39).

Het college vindt dus dat de agrarische bedrijfsvoering in de gemeente Boxmeer gezond is maar vindt ook dat er een transitie naar een zorgvuldige veehouderij nodig is. En om die transitie niet te belemmeren is schaalvergroting nodig? Dat is een standpunt dat zelfs de Rabobank inmiddels heeft losgelaten. Ziet dit college wel in wat de negatieve effecten van de intensieve veehouderij zijn? Het college kijkt alleen naar stikstofemissies en zet daarmee de gefragmenteerde benadering die Brabant in de problemen heeft gebracht voort.

Hoe bestaat het dat het college nog steeds als uitgangspunt hanteert dat bestaande rechten worden gerespecteerd? Neem als voorbeeld het varkensbedrijf op het adres Sassekamp 10 in Rijkevoort (zie onderstaande luchtfoto). Dat bedrijf krijgt in het ontwerpbestemmingsplan voor de derde keer op rij een bouwblok van maar liefst 4,3 hectare (de zwarte lijn is de grens van het bouwblok). Dat betekent dat de oppervlakte stallen op deze locatie, als het aan het college ligt, nog kan verdubbelen. Als de stikstofemissie maar niet toeneemt. En dat terwijl dit bedrijf in het dorp nog altijd voor ernstige stankoverlast zorgt. Wij kennen geen enkel bedrijf waar het iedere dag opnieuw zo ontzettend stinkt. En kennelijk heeft het bedrijf dit grote bouwblok niet eens nodig want het laat zijn uitbreidingsmogelijkheden al 30 jaar onbenut.

Sassekamp 10 Rijkevoort (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Het is mogelijk om bestaande uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen in te perken. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 21 januari 2015 over het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Reusel-De Mierden (ECLI:NL:RVS:2015:84). De Afdeling oordeelde dat de gemeente terecht een groter gewicht had toegekend aan het belang van de bescherming van het woon- en leefklimaat dan aan het belang van intensieve veehouderijen bij het behoud van hun uitbreidingsmogelijkheden. Het is dus geen kwestie van kunnen maar van willen...

Binnenkort doet de Raad van State uitspraak over de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Het Europees Hof heeft, in antwoord op vragen van de Raad van State, geoordeeld dat de PAS niet voldoet. De PAS mag volgens het Europees Hof niet betrokken worden bij de beoordeling van een aanvraag om een Natuurbeschermingswetvergunning, zo lang er geen wetenschappelijk bewijs is voor de effectiviteit van de maatregelen die worden getroffen in het kader van de PAS. Waarschijnlijk zal ook de Raad van State oordelen dat de PAS niet voldoet. Dat zou betekenen dat er geen Natuurbeschermingswetvergunningen meer verleend kunnen worden. Daar kan in het bestemmingsplan rekening mee gehouden worden door alle bouwblokken op slot te doen. Het voordeel voor de agrariërs is dat er dan sprake is van eenduidige regelgeving.

2. Géén mestbewerking

Het college heeft de regels voor en de definitie van mestbewerking uit de Verordening ruimte Noord-Brabant overgenomen in het ontwerpbestemmingsplan. Dit zijn rechtstreeks werkende regels die de afwegingsruimte van de gemeente volgens het college vergaand beperken. Dat is in onze ogen niet waar. De Verordening ruimte stelt regels voor de verwerking van mest van derden, niet over de verwerking van mest die ter plaatse is geproduceerd. Het ontwerpbestemmingsplan staat het bewerken van eigen ter plaatse geproduceerde mest rechtstreeks toe. Dat betekent in theorie dat er bij iedere veehouderij een mestvergistingsinstallatie gebouwd kan worden!

Naar onze mening is mestbewerking een technologie die geen fundamentele oplossing vormt voor de problematiek die veroorzaakt wordt door de intensieve veehouderij. Het overschot aan fosfaten en nitraten wordt er namelijk niet door verminderd. Een zorgvuldige veehouderij stelt de kwaliteit van de bodem voorop. Een veehouderijsysteem waarin de kwaliteit van de bodem voorop staat, kent per definitie geen mestbewerking. Het op peil houden (of brengen) van de bodemkwaliteit staat of valt met organische stof. Bij het telen en oogsten van voedergewassen wordt organische stof aan de bodem onttrokken. Door de mest van het vee en het stro terug te brengen op het land, sluit de agrariër de kringlopen en houdt hij de kwaliteit van zijn grond op peil. Bij mestbewerking daarentegen wordt de dikke fractie (waarin de organische stof zit) afgevoerd of zelfs vergist. Daarmee is mestbewerking een belemmering voor het sluiten van kringlopen en dus voor een zorgvuldige veehouderij. Daarom vinden wij dat het bestemmingsplan mestbewerking niet rechtstreeks mag toestaan. Naar onze mening zouden er hoogstens tijdelijke vergunningen voor mestbewerking verleend kunnen worden in de transitieperiode naar een zorgvuldige veehouderij. Liever niet natuurlijk, want er is niets zo eeuwig als tijdelijk in vergunningenland.

Het college schrijft in zijn brief van 24 oktober 2018 dat het niet wenselijk is de mogelijkheden voor mestbewerking op het eigen bedrijf te beperken. Mestbewerking op het eigen bedrijf is volgens het college één van de stappen om te komen tot een duurzame veehouderij. Naar onze mening beaamt het college hier dat mestbewerking niet bij een duurzame veehouderij hoort en dus slechts een tijdelijke oplossing kan zijn om de transitie op gang te brengen. Waarom dan kiezen voor het rechtstreeks toestaan van mestverwerkingsinstallaties? Daarmee maakt het college mestbewerking op het eigen bedrijf een definitieve mogelijkheid.

In tegenstelling tot het college vindt de provincie het wel wenselijk om de mogelijkheden voor mestbewerking op het eigen bedrijf te beperken. In de Beleidsregel volksgezondheid en mestbewerkingsinstallaties Noord-Brabant van 17 april 2018 heeft de provincie vastgelegd dat vergunningen slechts worden verleend voor installaties die potdicht zijn. De op-, overslag en bewerking van mest(producten) mag niet in de open lucht plaatsvinden. Ook mag maximaal 25.000 m³ eigen mest per jaar worden bewerkt. Wij verzoeken u dringend deze beleidsregel over te nemen en de rechtstreekse mogelijkheden voor mestbewerking uit het bestemmingsplan te halen.

3. Géén lelieteelt

Wij vinden dat een algemeen verbod op lelieteelt in het bestemmingsplan op zijn plaats is. De negatieve gevolgen van lelieteelt zijn evident. De hoeveelheid bestrijdingsmiddelen die in de lelieteelt wordt gebruikt is veel groter dan in bijvoorbeeld maïsteelt. Lelieteelt is wellicht de meest milieuonvriendelijke teelt en daarom zijn wij van mening dat een bestemmingsplan deze teelt niet moet toelaten, zeker niet in de omgeving van dorpen en woningen.

Het college geeft in zijn brief van 24 oktober 2018 aan dat het vanuit planologisch oogpunt gewenst kan zijn teelten te reguleren en daarbij rekening te houden met de hoeveelheid bestrijdingsmiddelen die in een bepaalde teelt wordt gebruikt. Een teeltverbod kan volgens het college alleen in stand blijven als uit onderzoek blijkt dat de lokale situatie daar aanleiding toe geeft. Dat onderzoek is volgens het college nog lopende en daarom neemt het college nog geen lelieteeltverbod op in het bestemmingsplan. Het college noemt als onderbouwing van dit standpunt een uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2016:1558). Deze uitspraak heeft echter betrekking op een teeltverbod dat in het bestemmingsplan is opgenomen ter bescherming van de waterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden. Wij bedoelen een teeltverbod ter bescherming van de gezondheid van de inwoners van de gemeente Boxtmeer. Zoals blijkt uit het provinciale verbod op uitbreiding van geitenhouderijen, is het mogelijk een teeltverbod op te nemen in het bestemmingsplan ter bescherming van de volksgezondheid. Ook als er nog een onderzoek loopt, wat wij overigens in het geval van lelieteelt betwijfelen.

4. Géén boomteelt in beekdalen

In het vigerende bestemmingsplan is een aanlegvergunningstelsel opgenomen (artikel 1.8). Daarin is geregeld dat boomteelt binnen bepaalde gebiedsbestemmingen niet is toegestaan. Binnen andere gebiedsbestemmingen is voor boomteelt een aanlegvergunning vereist. Daarnaast is een zoekgebied opgenomen waarbinnen nieuwvestiging van boomteeltbedrijven is toegestaan. In het ontwerpbestemmingsplan missen wij een regeling voor boomteelt. De drainagetechnieken die in de boomteelt worden gebruikt zijn met name in de beekdalen naar onze mening zeer ongewenst. De beekdalen liggen deels in agrarisch gebied, waar drainage in het ontwerpbestemmingsplan rechtstreeks is toegestaan. In het Maasheggengebied is boomteelt naar onze mening zeker niet toelaatbaar. Het ontwerpbestemmingsplan regelt echter geen aanlegvergunningplicht voor het aanplanten van bomen in waardevolle gebieden zoals het Maasheggengebied.

In vergelijking met het stelsel in het vigerende bestemmingsplan is het aanlegvergunningstelsel in het ontwerpbestemmingsplan naar onze mening erg mager en onduidelijk. Het ontwerpbestemmingsplan biedt kwetsbare, waardevolle gebieden zoals aardkundig waardevol gebied binnen de bestemming agrarisch niet dezelfde mate van bescherming als het vigerende bestemmingsplan. Wij raden u met klem aan het aanlegvergunningstelsel aan te vullen, zodat de mate van bescherming die het vigerende bestemmingsplan biedt minimaal in stand blijft.

In zijn brief van 24 oktober 2018 schrijft het college over de bescherming van de das. Door de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is het volgens het college niet meer nodig om beschermende regels in het bestemmingsplan op te nemen. Helaas weer de gefragmenteerde benadering. Wij hebben het niet over de das maar over het landschap: beekdalen, het Maasheggengebied, aardkundig waardevolle gebieden, etc. Een goed aanlegvergunningstelsel (met uiteraard een sterke handhaving daarvan) is een voorwaarde om deze gebieden in stand te houden. Dat gaat met het voorliggende ontwerpbestemmingsplan niet lukken. Een citaat uit de milieueffectrapportage (pagina 167): "Om zeker te zijn dat er geen negatief effect optreedt op reliëf, maasheggen, akkerstructuur en steilrand zou in het bestemmingsplan een beschermingsregeling voor deze waarden kunnen/moeten worden opgenomen."

5. Duurzame locaties voor duurzame energie

Naar verwachting zal er de komende jaren veel worden geïnvesteerd in duurzame energie. Uiteraard juichen wij dat toe. Wel zijn wij van mening dat ook voor duurzame energie duurzame locaties moeten worden gezocht. Wij zagen dat in het voorontwerp bestemmingsplan nog niet terug. Wij vroegen het college in de bouwregels van alle bestemmingen op te nemen dat zongeoriënteerd bouwen de norm is. Met name de grote gebouwen bij agrarische bedrijven zijn uitermate geschikt voor zonnepanelen. Daarnaast vroegen wij het college het aanleggen van zonnepanelenparken in agrarisch gebied zonder waarden mogelijk te maken. Dat kan door in het bestemmingsplan op te nemen dat hiervoor met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van de bouwregels voor de bestemming agrarisch. In gebieden met waarden vinden wij de aanleg van zonnepanelenparken onwenselijk.

Het college schrijft in zijn brief van 24 oktober 2018 dat het bestemmingsplan Buitengebied 2018 geen rechtstreekse mogelijkheden zal bieden voor grootschalige zonprojecten. Het college wil maatwerk kunnen leveren op basis van een beleidsvisie die in het eerste kwartaal van 2019 door uw Raad zal worden vastgesteld. Het nu al opnemen van een regeling vindt het college prematuur. Aangezien de vaststelling van het bestemmingsplan staat gepland voor de raadsvergadering in mei 2019, lijkt het ons prima mogelijk om de beleidsvisie in het bestemmingsplan te verwerken.

6. Gelegenheid voor volkstuinjes rond kernen

De transitie in de landbouw komt niet op gang als mensen niet bereid zijn wat meer te betalen voor hun voedsel. Mensen beseffen soms niet meer wat er allemaal komt kijken bij het produceren van gezond voedsel. Daardoor zijn zij de kiloknallerprijzen normaal gaan vinden. Wij vinden het van groot belang dat er rondom de kernen ruimte is voor volkstuinjes. Als mensen in hun volkstuinje hun eigen groente kunnen verbouwen, krijgen zij meer waardering voor de landbouw en haar producten. Wij vroegen het college dan ook in het bestemmingsplan te regelen dat er rondom de kernen volkstuinjes aangelegd kunnen worden. Het college vindt het generiek toestaan van volkstuinjes niet gepast vanwege de verrommeling van het buitengebied en het landschap. Dat verwondert ons. Het ontwerpbestemmingsplan biedt allerlei mogelijkheden die tot verrommeling kunnen leiden. Denk bijvoorbeeld aan teeltondersteunende voorzieningen. Waarom zou voor volkstuinjes een buitenplanse procedure gevolgd moeten worden?

Conclusie

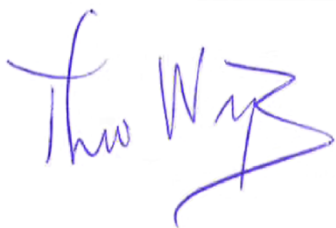
Het voorliggende ontwerpbestemmingsplan vertoont naar onze mening enkele ernstige hiaten, waardoor het milieu en de bos- en natuurgebieden in de gemeente Boxmeer helaas onvoldoende beschermd worden. Wij doen een dringend beroep op uw Raad om de volgende wijzigingen in het bestemmingsplan door te voeren:

1. Stop met het respecteren van bestaande rechten voor intensieve veehouderijen. Perk de uitbreidingsmogelijkheden in door de grens van de bouwblokken tegen de muren van de stallen te leggen. Minder beesten is de enige weg naar een duurzame veehouderij.
2. Haal de rechtstreekse mogelijkheden voor mestbewerking uit het bestemmingsplan. Verleen slechts onder strikte voorwaarden een tijdelijke vergunning voor mestbewerking op het eigen bedrijf.
3. Neem een algemeen verbod op lelieteelt op in het bestemmingsplan.
4. Bescherm de beekdalen en het Maasheggebied door een goed aanlegvergunningenstelsel op te nemen in het bestemmingsplan.
5. Verwerk de beleidsvisie over duurzame energie in het bestemmingsplan, neem in de bouwregels van alle bestemmingen op dat zongeoriënteerd bouwen de norm is en maak het aanleggen van zonnepanelenparken in agrarisch gebied zonder waarden mogelijk.
6. Biedt gelegenheid voor het aanleggen van volkstuintjes rondom de dorpskernen.

Wij wensen uw Raad veel wijsheid toe bij het vaststellen van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2018'.

Hoogachtend,

Milieuvereniging Land van Cuijk,

T.P.M. Wijnhoven
voorzitter

J.A.S. Reijnen
secretaris